

**APGAVYSČIŲ
INTERNETE**

prevencijos savaitė

balandžio 12–16 d.

NeapsigaukInternete

Daugiau informacijos:
WWW.VVTAT.LT

Apgavysčių internete prevencijos savaitė 2021 #NeapsigaukInternete

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (VVTAT) ir Europos vartotojų centras Lietuvoje (EVC) š. m. balandžio 12–16 d. organizuoja jau tradicine tapusią Apgavysčių internete prevencijos savaitę #NeapsigaukInternete. Trečius metus organizuojamoje švietimo kampanijoje šiemet didžiausias dėmesys skiriamas vartotojų interesų apsaugai socialiniuose tinkluose ir skelbimų portaluose, klaidinančios reklamos bei nesąžiningos komercinės veiklos pinklėms.

Nors Lietuvos gyventojų pasitikėjimas elektronine prekyba auga (2020 m. apklausos duomenimis – 41 proc.), nemažėja ir vartotojų nusiskundimų skaičius. Ypač opi problema stebima socialiniuose tinkluose bei skelbimų portaluose – manipuliuodami augančiu vartotojų pasitikėjimu, internetiniai sukčiai išnaudoja naujas pardavimo formas, patraukliomis kainomis siūlydami, tačiau nepristatydami prekių, o netikri komentarai, konkursai be nugalėtojų ar stebuklingą poveikį žadantys produktai vis dar suvilioja nemažai patiklių vartotojų. Iššūkių kelia ir tai, kad vartotojai tebepainioja su fiziniais asmenimis sudaromus sandorius ir jiems taikomus teisių gynimo būdus su vartojimo santykiais.

Siekdami didinti vartotojų informuotumą ir skatinti sąžiningą verslo praktiką, švietimo kampanijos metu VVTAT ir EVC dalinsis praktiniais patarimais, viešins aktualią informaciją apie galimas rizikas apsiperkant socialiniuose tinkluose bei skelbimų portaluose, pristatys dažniausius pažeidimus ir reikalavimus elektronei prekybai, kvies atpažinti klaidinančią reklamą bei nesąžiningą komercinę veiklą ir kt. Visą aktualią informaciją kviečiame sekti skiltyje „Apgavysčių internete prevencijos savaitė“, taip pat VVTAT Facebook, Instagram bei YouTube paskyroje.

Kviečiame prie švietimo kampanijos prisidėti ir kitas institucijas bei pasidalinti vartotojams aktualia informacija VVTAT paskyroje.

Data	Švietimo priemonė	Trumpas aprašymas
Balandžio 9 d. (penktadienis)	Pranešimas spaudai apie vykdomą švietimo kampaniją	<p>Pristatomas temos aktualumas, kur bus skelbiama visa švietimo kampanijos informacija, kviečiama prisijungti ir sekti informaciją.</p> <p>VVTAT tinklalapyje sukuriama informacinis baneris – Apgavysčių internete prevencijos savaitė 2021, kuriame bus skelbiama visa kampanijos informacija.</p>
	Dalyvavimas laidoje „Labas rytas, Lietuva“ ir/arba radijo laidoje „Ryto garsai“	Pristatoma vykdoma kampanija, dažniausi šiuo metu pastebimi pažeidimai ir apgaulės socialiniuose tinkluose, skelbimų ir naujienų portaluose, pateikiami patarimai, kaip neapsigauti ir ką svarbu žinoti.
Balandžio 12–16 d. (pirmadienis–penktadienis)	5 dažniausi nesąžiningos komercinės veiklos ar klaidinančios reklamos požymiai internete	<p>Skatinant kritišką vartotojų mąstymą bei sąžiningą verslo praktiką, kiekvieną dieną VVTAT Facebook paskyroje skelbiama po vieną dažniausių NKV ar klaidinančios reklamos požymių, greta nurodant, kaip jį atpažinti, pvz.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Netikri komentarai (netikruose komentaruose įprastai naudojamos kitų asmenų, lengvai internete pasiekiamos nuotraukos, netikri, dažnai užsienietiški vardai, juntamas automatinis teksto vertimas); 2. Netikri konkursai (nenurodomi konkurso rengėjų kontaktai, nėra skelbiami nugalėtojai ir kt.); 3. Stebuklingą poveikį žadantys produktai (naudojami žymių žmonių atvaizdai, žadama greitai ir efektyviai pagydyti, raginama kuo skubiau pirkti, pateikti asmens duomenis) ir t. t. <p>Pažeidimams iliustruoti naudojami pavyzdžiai iš VVTAT archyvų.</p>

<p>Balandžio 12 d. (pirmadienis)</p>	<p>Pranešimas spaudai „Vartotojų iššūkiai perkant socialiniuose tinkluose ir skelbimų portaluose“</p>	<p>Pristatomi dažniausiai iššūkiai, su kuriais susiduria socialiniuose tinkluose bei skelbimų portaluose perkantys vartotojai: nepateikiama išsami informacija apie pardavėją; netikri komentarai; pardavėjas registruotas trečiojoje šalyje; asmuo nevykdo prekybos ir parduoda asmeninius daiktus, todėl vartotojų teisės netaikomos; sukčiavimo schemas.</p> <p>Pranešimas spaudai taip pat siunčiamas LRT redakcijai, viešinamas per BNS naujienų agentūrą, siunčiamas regionų žiniasklaidai, savivaldybėms, vartotojų asociacijoms.</p>
	<p>Atmintinė „Pirkimas internetu iš verslininko ir prekybos nevykdančio asmens: kokie skirtumai ir kaip apsiginti nukentėjus?“</p>	<p>Pristatomi esminiai skirtumai tarp vartojimo sutarčių ir sutarčių, sudarytų su prekybos nevykdančiu asmeniu: pardavimas komerciniais ar asmeniniais tikslais, taikoma arba netaikoma garantija, prekės grąžinimo galimybės, ginčų sprendimo skirtumai.</p>
<p>Balandžio 13 d. (antradienis)</p>	<p>Pokalbis su VVTAT specialistu apie pirkimą socialiniuose tinkluose ir skelbimų portaluose.</p>	<p>VVTAT tinklalaidė YouTube ir Facebook paskyroje, kurioje aptariami dažniausi iššūkiai perkant socialiniuose tinkluose bei skelbimų portaluose, kada pirkėjus gina vartotojų teisės ir kokie požymiai liudija apie galimai nepatikimą pardavėją.</p>
<p>Balandžio 13–15 d. (antradienis–ketvirtadienis)</p>	<p>Žaidimas–konkursas „Ar sugebėsi atpažinti klaidinančią reklamą bei nesąžiningą komercinę veiklą internete?“</p>	<p>3 dienas vartotojai kviečiami dalyvauti Facebook konkurse ir atpažinti galimai klaidinančią reklamą arba NKV. Pateikiami VVTAT parengti pavyzdžiai, iš kurių reikia atpažinti, ar reklama arba skelbimas turi klaidinančios reklamos arba NKV požymių. Iš visus atvejus atpažinusių vartotojų burtų keliu išrenkamas nugalėtojas, kuriam atiteks prizas – kuprinė su VVTAT ir EVC logotipais.</p>
<p>Balandžio 14 d. (trečiadienis)</p>	<p>Atmintinė „Svarbiausi elektroninei prekybai taikomi reikalavimai“.</p>	<p>Pristatomi svarbiausi e. prekybai taikomi reikalavimai: įteisinta prekyba, nurodoma privaloma ikisutartinė informacija, laiku ir tinkamai grąžinamos lėšos už nepristatomas prekes, laiku pristatomos prekės ir kt. Pažymima, kad minėti reikalavimai be</p>

		<p>išimčių taikomi ir prekybą vykdančioms soc. tinklų paskyroms bei portalams.</p> <p>Atmintinė taip pat išsiunčiama verslo asociacijoms el. paštu.</p>
Balandžio 15 d. (ketvirtadienis)	Pokalbis su VVTAT specialistu apie nesąžiningos komercinės veiklos atvejus internete	VVTAT tinklalaidė YouTube ir Facebook paskyroje, kurioje specialistas pataria, kaip atpažinti nesąžiningą komercinę veiklą ir neužkibti ant kabliuko.
Balandžio 15 d. (ketvirtadienis)	Pranešimas spaudai „Ar gebame atpažinti nesąžiningų pardavėjų manipuliacijas internete?“	<p>Aptariami NKV požymiai ir pavyzdžiai internete (stebuklingi preparatai, konkursai, raginimai pirkti ir pan.).</p> <p>Pranešimas spaudai taip pat siunčiamas LRT redakcijai, viešinamas per BNS naujienų agentūrą, siunčiamas regionų žiniasklaidai, savivaldybėms, vartotojų asociacijoms.</p>
Balandžio 16 d. (penktadienis)	Atmintinė: Klaidinančios reklamos požymiai	Pristatoma atmintinė, kurioje pateikiami dažniausiai pasitaikantys klaidinančios reklamos internete požymiai bei pagrindiniai reikalavimai reklamai.
Balandžio – gegužės mėn.	Paskaitos vyresnių klasių moksleiviams ir studentams	VVTAT specialistai siūlo pravesti nemokamas nuotoline paskaitas apie pirkimą internetu, internetines apgaulės, klaidinančios reklamos ir NKV atvejus.